

Het was een zowel qua analyse als qua geschetste consequenties heldere brief over de voortgang van de *Basisregistratie Personen* die de minister van BZK, Ronald Plasterk, op 28 oktober jl. aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. 'Strak sturen op de planning en het budget' luidde de boodschap. Ook wordt 'een gedelegeerd opdrachtgever' geïntroduceerd, 'die tot taak heeft het programma op dagelijkse basis te besturen'.

B&R heeft begin december, hoog in de nieuwe BZK-toren in Den Haag, met die gedelegeerd opdrachtgever, Cor Franke, gesproken. Omdat B&R al is gedrukt voordat de Stuurgroep mGBA op 19 december een eerste licht heeft laten schijnen over de detailplanning, moet Cor Franke in het gesprek nog wat terughoudend zijn; in januari of februari meer over de planning! Daarom nu een meer algemene kijk op de toekomst van het programma mGBA. Alles binnen de door de minister al aangegeven planning: 'invoering BRP bij gemeenten en afnemers zal in 2018 volledig zijn afgerond'. Cor Franke hecht eraan te melden dat hij binnen de context van dit interview geen oordeel kan en wil geven over wat er plaats vond voor zijn aantreden in augustus 2013, omdat hij, zoals hij zelf zegt, 'geen feitelijke kennis heeft van wat zich voor zijn komst heeft afgespeeld en welke beslissingen, wanneer, op basis van welke argumenten zijn genomen'. Waarvan akte.

Foto Wiebe Kiestra

Sinds januari 2009 werkt Cor Franke als strategisch adviseur en als interim- en projectmanager vanuit Franke Interim Management B.V. Daarvoor heeft hij diverse (top)functies vervuld bij organisaties binnen de sociale verzekeringen, de arbeidsvoorziening en in de loonaangifteketen. Zo was hij van 2002 tot en met 2008 lid van de Raad van Bestuur van het CWI. Vanuit die functie heeft hij als ketenmanager de loonaangifteketen op orde gebracht.

Vanaf 2005 was hij ook drie jaar voorzitter van de programmaraad Logius en voorzitter van de Raad van Toezicht van RINIS (het in de jaren negentig van de vorige eeuw mede door hemzelf in het leven geroepen 'Routerings Instituut voor Nationale Informatiestromen'). Doel van RINIS: loongegevens, fiscale gegevens en gegevens over volks- en werknemersverzekeringen alsmede gegevens over bijstand en huursubsidie tussen de vele betrokken organisaties uit te wisselen. RINIS bestaat nog steeds en is nog altijd een belangrijke en succesvolle schakel tussen al die sectoren.

Cor Franke heeft recentelijk *Mijnpensioenoverzicht* als programmamanager van de grond getild en is nog lid van de adviesraad WiGo4it een samenwerkingsverband van de G4 op het snijvlak van werk en inkomen en IT. Naast zijn rol als gedelegeerd opdrachtgever BRP en nog wat kleinere bezigheden, stuurt hij ook nog 0,5 dag per week de ontsluiting van het Handelsregister aan voor drie grote afnemers: Justitie, Belastingdienst en CBS. Ook praat hij regelmatig DG's en SG's bij over ICT in cursussen van de Algemene Bestuursdienst van het Rijk. Hij is ook nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van e-Herkenning.

Cor Franke gedelegeerd opdrachtgever Programma mGBA bij een nieuwe doorstart

'Er was een winstwaarshuwing... verder kan ik over de historie niet veel zeggen'

Alfred Zebregs

Cor Franke is op 15 augustus jl. gestart als *gedelegeerd opdrachtgever*. In juli zijn de eerste verkennende gesprekken met hem gevoerd. Het was de bedoeling dat hij het opdrachtgeverschap van DG Gert-Jan Buitendijk zou gaan versterken. Volgens Cor Franke een heel legitieme wens van de DG, want 'met opdrachten als de mGBA moet je gewoon een deel van de week je agenda kunnen vrijmaken en dat lukt de DG van dit organisatieonderdeel van BZK niet. En de modernisering van de GBA en de overgang naar de BRP, vormen een groot, *IT-driven* en complex project met veel belanghebbenden'. Cor Franke is ingehuurd voor 2 dagen per week.

Als gedelegeerd opdrachtgever is hij, 'plat gezegd, het verlengstuk van Gert-Jan Buitendijk'. En in die hoedanigheid 'neem ik besluiten binnen het mandaat dat ik van de Stuurgroep heb gekregen, wordt er aan mij gerapporteerd en maak ik analyses van inhoudelijke vraagstukken'. Later preciseert hij: 'ik ben vanuit het perspectief van de minister verantwoordelijk dat door het programma geleverd wordt wat gevraagd is. Men praat tegen mij aan, ik bereid de beslissingen van de Stuurgroep over budgetten en de planning voor en ik zet de lijnen uit'.

Op de vraag of hij niet gewoon wat vuiltjes moet wegwerken, glimlacht hij. 'Ach ik kan en wil niet veel over de historie zeggen. Natuurlijk weet ik dat het programma in februari 2013 een eerste winstwaarshuwing heeft afgegeven. De toenmalig programmamanager Olaf Wilders kwam toen met het bericht naar BZK dat hij het mogelijk niet zou gaan halen binnen de toegekende tijd en het toegekende budget'. Onderzoek- en adviesbureau Gartner heeft daarop in het voorjaar een *review* gedaan naar het programma om die 'winstwaarschuwing' van Olaf Wilders te onderzoeken. En ja, het was zo (erg). 'Dat was een riant probleem. Het geld was gewoon bijna op en de ICT-voorzieningen waren niet klaar'.

De minister heeft overigens de problemen al genoemd bij de behandeling van het wetsvoorstel BRP en heeft ze, toen het onderzoek eerste resultaten opleverde, beschreven in de brief aan de Tweede Kamer die aan het Algemeen Overleg (AO) van 29 mei jl. vooraf ging. In dat Algemeen Overleg met de Tweede Kamer heeft minister Plasterk toen gesproken over de gesignaleerde problemen. Daarbij liet de minister weten dat hij de gekozen koers serieus heroverwoog, inclusief zoals hij dat noemde 'radicale alternatieven' als het

stoppen met de modernisering of het verbouwen van de huidige GBA-V.

Nu, met de brief van 28 oktober, wordt ook duidelijk dat, hoewel eind 2012 door het Programma mGBA nog vrolijk werd ingezet op een tweede *BRP* preview in het voorjaar, die gewoonweg niet meer haalbaar was.

Afgelopen zomer heeft Gartner vervolgens 2 scenario's nader doorgerekend. Toen was Cor Franke net betrokken bij het programma. Die 2 scenario's zijn aan de minister voorgelegd. Daarin was 'glashelder' het budget vastgelegd, wat er allemaal moet worden gebouwd en binnen welke tijdspanne. De minister heeft een keuze gemaakt en die aan de Tweede Kamer voorgelegd. Die ging akkoord met 36 miljoen euro meer voor het kunnen afronden van het programma in 2018. Binnen strenge randvoorwaarden uiteraard. En Cor Franke heeft nu de taak, planning, budget en randvoorwaarden te bewaken.

DE NIEUWE AANPAK

Cor Franke laat, zoals eerder gesteld, in het gesprek diverse keren merken dat hij niet wil terug kijken. 'Ik weet serieus niet wat er allemaal vóór de laatste rapportage van Gartner is gebeurd'. Hij weet ook niet

waarom er niet eerder aan de bel is getrokken. 'Geen idee. Ik kan van alles vinden, maar ik was er niet bij! En mij is verteld dat de projectleider Ontwerp en Realisatie op eigen verzoek is vertrokken'.

Cor Franke zet vervolgens uiteen wat hij als ervaren IT-manager in de zomer aantrof.

'Het programma had te weinig focus en het onderdeel dat bezig was met ontwikkelen, was niet koersvast'. Hij geeft een voorbeeld: 'eerst was er het idee om tijdens de implementatieperiode BRP en GBA-V beiden in de lucht te houden, te onderhouden en onderling te synchroniseren. Toen idee om BRP te synchroniseren en GBA-V als een soort *slave* te beschouwen (alle mutaties in BRP ook in GBA-V doorvoeren). En daarna het scenario om niet meer te synchroniseren zodra je kunt leveren uit de BRP. Tja, drie ideeën in 'n jaar tijd. Nou, ik durf op basis van mijn ervaring wel te zeggen dat programma's die drie ideeën in zo korte tijd hebben zweven, die hebben geen heldere koers'.

Of ligt dat misschien aan gebrek aan kwaliteit in programma, onkunde, gebrek aan ervaring? Is Olaf Wilders geen speelbal geworden van een complex krachtenveld?

Cor Franke: 'Als ik als buitenstaander naar het ver-

leden kijk, kun je volgens mij spreken van onvolkomenheden in de sturing, ja. Als ik als programmamanager een opdracht krijgt wil ik daar niet steeds weer over praten. Die opdracht is wat ie is. Functionaliteit is wat het is. Als men meer functionaliteit wil dan moet men daarvoor betalen. Zo heb ik het bij *Mijn-Pensioenoverzicht* ook gedaan'.

Hij geeft toe dat dit makkelijk klinkt, maar dat er natuurlijk in dit programma sprake is van een zeer complex krachtenveld en dat 'er van alle kanten aan je wordt getrokken. Maar in zo'n situatie is het van cruciaal belang dat je koers kiest en die vasthoudt. En dat ga ik nu doen met het programma. De eerste versie van de detailplanning en -begroting behandelen we op 19-12 in Stuurgroep. Die is gebaseerd op wat de minister daarover aan de Kamer heeft bericht'.

Cor Franke komt op stoom. 'Een IT-project kun je sturen op tijd, geld en functionaliteit. Als je aan 2 van deze 3 knoppen draait, gaat de derde mee! De Stuurgroep mGBA en de minister stellen de geldknop centraal. Ik ben de garantie dat het nu echt gebeurt. Maar ik hoef het gelukkig niet alleen te doen. Ik kan terugvallen op de Stuurgroep! Als ik tegenvallers tegenkom, en die zijn er altijd, ga ik terug naar de Stuurgroep. En dan is het simpel: als je niet meer geld mag uitgeven, duurt het langer of je levert functionaliteit in'.

Het belangrijkste vindt Cor Franke bovendien 'dat je met elkaar in een open gesprek blijft over de manier waarop je de koers kunt vasthouden. In de Stuurgroep gebeurt dat met alle belanghebbenden: gemeenten, afnemers, beleid, beheerorganisatie en de DG als voorzitter. Dat is de allerbelangrijkste *eerste voorwaarde*'.

In een blog in *iBestuur* heeft René-Jan Veldwijk (ICT-ondernemer, databankdocter en lid Klankbordgroep van de commissie uit de Tweede Kamer die grote ICT-projecten onderzoekt) gesignaleerd dat het programma mGBA en het Agentschap BPR amper samenwerkten en elkaars kwaliteit niet vertrouwden.

Cor Franke vindt het 'n aardige inschatting en het brengt hem op nog een belangrijke voorwaarde om het programma alsnog tot een succes te maken: 'de beoogde beheerorganisatie en het programma moeten gaan *samenwerken*'.

Hij noemt daarvoor 'twee simpele redenen: *ten eerste* moet BPR straks de ICT-voorzieningen gaan beheeren. Daarom moeten ze nu in het ontwikkeltraject meelopen om te kijken hoe het werkt en om eigen beheerhulpmiddelen in kaart te brengen. Ik heb nog nooit projecten gedaan waarbij de beheerorganisatie niet betrokken was. Tegen de directeur van BPR heb ik gezegd dat het me een zorg is wat er allemaal tot nu toe is gebeurd, maar *dat ik er van uitga dat BPR nu wel meedoet*... Het wordt namelijk tijd dat programma en beheerorganisatie elkaar de helpende hand toesteken. En ik zie nu dat de bereidheid bij BPR om mee te doen duidelijk aanwezig is'.

'Bovendien, *ten tweede*: bij BPR zit wel 20 jaar of meer kennis over hoe de GBA werkt. Dat is handig. Krijg ik zo maar cadeau. Ik wil niet alleen samenwerken vanwege de toekomstige rol van BPR rond het beheer, maar ook vanwege die kennis. Ik ben

Cor Franke voor de BZK-toren.

Foto Wiebe Kiestra

nu al in gesprek om posities in het programma met ervaren BPR-ers in te vullen. En er leven bij BPR veel vragen, maar die gaan we in gezamenlijke sessies met BPR-ers en programmamensen beantwoorden. Dus niet het antwoord opschrijven en opsturen... nee om tafel! Met beide partijen'.

Cor Franke noemt vervolgens nog een *belangrijke voorwaarde* voor succes: 'gezamenlijk optreden van de Stuurgroep. Ik zeg niet dat het te weinig gebeurt is. Weet ik ook niet. Maar het moet *nu* wel. En natuurlijk, iedereen heeft andere belangen. Nou, dan leggen we die op tafel en gaan we die als dat aan de orde is maar uitruilen. Het ene probleem is vervelend voor gemeenten en het andere voor de afnemers. Zo gaat dat. Elkaar helpen en samen besluiten'.

Het klinkt erg simpel en de vraag dringt zich op: waarom is dit niet eerder bedacht en uitgevoerd?

Cor Franke: 'tja, wat ik vertel is allemaal niet nieuw. Doe ik in alle IT-programma's. Koers houden, strak kiezen, samenwerken en Stuurgroep als parapluutje boven het project. Waarom het niet is gebeurd? Hoe het ook zij, ik weet wat ik zelf ga doen'.

TE DURE FUNCTIEPUNTEN?

Het gaat Cor Franke veel te ver te constateren dat de kwaliteit van het programmateam slecht was en dat te veel mensen veel te weinig hebben opgeleverd. 'Dat heeft Gartner ook niet geconstateerd. Ze hebben niet geoordeeld, ze hebben feitelijk vastgesteld dat van de BRP 32% gereed is en van de migratievoorzieningen ongeveer 60%. Ze hebben een schatting

EERSTE BEVINDINGEN GARTNER

Uit de brief van de minister:

- omvang BRP-voorzieningen blijkt groter dan aanvankelijk was ingeschat in 2011;
- ingeschat wordt dat de centrale BRP-voorzieningen niet eerder dan eind 2016 gereed zijn;
- op 1 april 2013 was 32% van de BRP-voorziening gereed en 60% van de migratievoorziening; en
- programmasturing moet verbeterd evenals de ontwikkelaanpak en er moeten aanvullende risicobeperkende maatregelen worden genomen.

gemaakt van de totaal benodigde functionaliteit en ze hebben berekend hoeveel tijd en geld nog nodig is om het gehele centrale systeem te realiseren'.

'Zeker, het rapport was vrij hard in die zin dat Gartner helder heeft gemaakt dat het met het bestaande budget niet mogelijk is om het systeem af te maken. Er moest nog 29,4 miljoen euro bij. Maar er is hen nadrukkelijk gevraagd om twee dingen *niet* te doen. Ten eerste: ga niet oordelen, maar breng feiten in kaart. En dat hebben ze uitstekend gedaan. En ten tweede hebben ze ook geen voorstel gedaan om uit een van de twee voorgestelde scenario's te kiezen. Ze hebben de scenario's geanalyseerd en de uitkomst daarvan gepresenteerd. En de Stuurgroep, de DG en de minister, in die volgorde, hebben gekozen'.

Hoe zit het met die veel te dure Functiepunten (5000 in totaal voor gemiddelde bedragen die misschien wel een factor 5 boven de marktprijs liggen) waar de eerder genoemde Veldwijk in zijn blog in iBestuur ook over rept?

Cor Franke: 'ik heb Gartner gevraagd om een uitspraak te doen over de productiviteit van het programma, juist om dit soort beweringen over een te hoge prijs per functiepunt te kunnen tegenspreken. Gartner heeft die uitspraak helaas niet kunnen doen, omdat er naar hun mening in het programma te weinig was vastgelegd om tot een valide bepaling van de productiviteit te kunnen komen. Dat heb ik voor kennisgeving aangenomen. Gartner heeft de projectdocumentatie en -administratie doorgenomen. Een van de medewerkers van Gartner zei me "Cor ik ben weliswaar in staat als het om de productiviteit gaat een lijn te trekken tussen twee punten, want er zijn twee metingen gedaan, maar ik vind het allemaal veel te zacht..." Gartner heeft ook (op basis van zijn *benchmark database*) vastgesteld welke productiviteit in vergelijkbare projecten in een omgeving als deze mogelijk is en op basis daarvan heeft Gartner de ramingen opgesteld. Dat is het. En ik heb nu in het programma maatregelen genomen om de productiviteit van het programma te monitoren door de productiviteit van teams, medewerkers te meten om op die manier ook met een cyclische prognose te kunnen gaan werken'.

DE NABIJE TOEKOMST?

Binnen het programma mGBA wordt nu nog hard gewerkt aan een gedetailleerde planning en begroting. Met minder mensen. Na een vergadering van de Stuurgroep in januari komt er meer naar buiten. *Maar... hoe ziet programma er nu uit? En waar is Olaf Wilders gebleven?*

Cor Franke heeft enkele maatregelen genomen vanuit de gedachte dat 'de sleutel voor succes het tot stand komen van die ICT-voorzieningen op centraal niveau is. Ik heb daarom besloten om een laag uit de aansturing van het programma te snijden. Er is geen programmamanager meer. Er zijn nu twee projectleiders. Een PL ICT en een PL communicatie en implementatieondersteuning'.

'Erik Ruijs is de PL ICT-voorzieningen, verantwoordelijk voor de BRP, migratie, testen en beheer. Vanwege het cruciale belang van deze voorzieningen rapporteert hij rechtstreeks aan mij. Hij heeft eerder (als externe medewerker) bij de Belastingdienst gewerkt. Daar heeft hij naam gemaakt rond de implementatie van het nieuwe toeslagensysteem en de implementatie van een nieuw aangiftesysteem voor de Douane (de opvolger van Sagitta). Nee, ik kende hem nog niet. Ik ben wel bij zijn selectie betrokken geweest. Vanuit de Stuurgroep zijn 8 kandidaten voorgedragen, Erik op suggestie van de Belastingdienst'.

De tweede PL is Olaf Wilders. 'Hij is verantwoordelijk voor communicatie, implementatieondersteuning gemeenten (relatie met KING) en implementatieondersteuning afnemers alsmede de contacten met de leveranciers'. In een adem voegt Cor Franke eraan toe: 'gemeenten en afnemers staan centraal bij de communicatie. Ik ben al op de gemeentedag van het programma geweest en treed in december op bij een bijeenkomst van de 100.000+ gemeenten. Ik ga me overal laten zien'. Later in het gesprek zegt hij: 'als gedelegeerd opdrachtgever ben ik even het gezicht van het programma. Ik ga de boodschap overbrengen wat we de komende tijd gaan doen. Dat is nodig, want er is een enorme radiostilte geweest in de afgelopen 8-9 maanden'.

'De nieuwe website van het programma heeft de naam operatieBRP.nl. Hij komt in januari 2014 beschikbaar en heeft als doel vanuit één punt informatie over het programma te leveren aan afnemers, gemeenten en leveranciers. De content voor gemeenten gaat KING leveren. De communicatiestroom richting gemeenten en afnemers moet daarnaast weer op gang komen via nieuwsbrieven en bijeenkomsten. Startpunt is in januari de planning, de detailbegroting. Dat is het scharnierpunt. We gaan dan ook de implementatiestrategie publiceren. En als die verandert door tegenslag of door meevallers (stel dat de productiviteit omhoog vliegt) dan moeten we dat ook de verschillende partijen bijtijds laten weten'.

Graag preciseerd Cor Franke: 'de luiken van het programma gaan weer open voor waar het om de koers en planning gaat. Maar waar het gaat om wensen vanuit de buitenwereld, extra vragen op het gebied van functionaliteit... Nee, op dat front gaan de luiken

nadrukkelijk dicht. Precies, niet zozeer communiceren, eerder zenden vanuit het programma, want als ik te ontvankelijk word, gaat het programma wellicht weer groeien en dat kan niet meer'.

Cor Franke geeft ook nog aan dat hij gaat snijden in de 'wel heel veel overleggen in de omgeving van het programma'. Hij brengt dat nu allemaal in kaart en ook daarover wordt de omgeving op korte termijn geïnformeerd.

IMPLEMENTATIE GEMEENTEN?

Voor Cor Franke is het eigenlijk simpel: 'de komende 2-3 jaar moeten de BRP en de migratievoorzieningen worden gerealiseerd en in productie worden gebracht. Het is een kwestie van niet van koers veranderen en rücksichtslos het gekozen pad aflopen. Dan komt het succes'.

'Het programma, i.c. PL Erik Ruijs, brengt nu in kaart wat er op het gebied van de centrale voorzieningen allemaal nog moet gebeuren. En als er dan bij partijen in de Stuurgroep nog wensen leven, horen we dat en kijken we wat we binnen de gestelde randvoorwaarden tijd en geld nog kunnen doen'.

'Wij hebben dan onze koers bepaald en we weten ook dat de implementatie vervolgens bij gemeenten en afnemers moet gebeuren. Zonder Burgerzaken-Modules kan de centrale BRP niet werken. Als ik met de VNG, de NVVB, de VGS, KING en vertegenwoordigers van de koplopergemeenten spreek, ervaar ik dat er sprake is van voldoende draagvlak, voldoende vertrouwen op de goede afloop. Zeker op die koploperbijeenkomst kreeg ik een beeld van jongens en meisjes die wat willen... Nou ja, anders wil je ook geen koploper zijn. En ja, dat kan een geflatteerd beeld geven van de totale gemeentelijke wereld'.

Als dit blad gedrukt wordt, heeft Cor Franke ook met alle leveranciers van de BurgerzakenModules gesproken. 'We hebben ook met hen gesproken

vóór het Stuurgroepadvies tot stand kwam (om de inzichten van de leveranciers daarbij mee te kunnen laten wegen) en ze zijn vooraf geïnformeerd over besluit van de minister. De band met de leveranciers is belangrijk. We hebben niet voor niets afgesproken dat we iedere twee, drie maanden een werkende versie van de BRP gaan opleveren, waarbij iedere versie meer functionaliteit bevat. Dat doe ik omdat ik er niet aan moet denken dat we na twee jaar tot de conclusie komen dat we de BRP in een laboratorium hebben ontwikkeld en dat de BurgerzakenModules er niet mee uit de voeten kunnen. We bouwen nu 6 tot 7 momenten in de planning in waar we kunnen constateren hoe het er precies voorstaat met zaken als koppelvlakken. Wij hebben de leveranciers ook laten weten dat we iedere 3-4 maanden een werkende versie hebben waarvan die en die bijhoudingsmodules onderdeel uitmaken. Zo weten we op een vroeg moment zeker dat het allemaal technisch gaat werken en herstellen we het vertrouwen dat de buitenwereld in het programma moet hebben. Vergeet niet dat die ene *BRPreview* in het najaar van 2012 tot veel enthousiasme heeft geleid. Dat moet nu een vervolg gaan krijgen. Bovendien is het voor de leveranciers ook prettig om aan hun klanten te laten zien waar ze staan. Kortom, ik blijf in gesprek met Centric, Gemboxx, OpenGBA, PinkRoccade, Procura en T&T (m.n. leverancier voor afnemers). We hebben de afspraak al gemaakt dat ze ruim van te voren te horen krijgen voor welke bijhoudings- en leveringsmodules we koppelvlakken gaan maken. En als de leveranciers dan de functionaliteit gebouwd hebben, kunnen we vlot gaan testen tegen de BRP'.

Zoals bekend heeft de minister in zijn jongste brief aan de Tweede Kamer laten weten dat er voor de implementatieondersteuning 3,6 miljoen euro extra naar KING gaat. Eerder zijn de kosten die gemeenten moeten maken om die nieuwe modules te kopen in een zogeheten *businesscase* op rond 30 miljoen samen geschat. Daar heeft BZK met de VNG ook afspraken over gemaakt.

Op de vraag hoe hij staat tegenover al dan niet aanbesteden door gemeenten, zegt Cor Franke: 'Dat is aan hen. Maar dat hoeft geen bottleneck te worden. Ik heb bijvoorbeeld begrepen dat PinkRoccade laat weten dat gemeenten hun nieuwe BurgerzakenModules kunnen aanschaffen en dat zij de gemeente dan verder ontzorgen en er voor zorgen dat er met de GBA-V en straks met de BRP gecommuniceerd kan worden'.

Op de toch wat verrassende suggestie die de kersverse voorzitter van de NVVB, Simon Rijdsdijk, in de voorbereiding van dit gesprek deed dat de planning tot in 2018 wat te pessimistisch is en dat de implementatie wel wat korter kan duren, reageert Cor Franke laconiek. 'Ik wacht eerst de planning en de begroting van mijn PL ICT af, en de bespreking daarvan in de Stuurgroepvergaderingen van december en januari. In de Stuurgroep, is ook de NVVB vertegenwoordigd. Daar kunnen we dus samen bezien of er mogelijkheden zijn zaken te versnellen'. (az)

Adres- en toeslagenfraude in Nederland

Hetzal u niet zijn ontgaan vorige week: de ophef over toeslagenfraude in Nederland. Nederlanders frauderen mogelijk op nog veel grotere schaal dan de Bulgaren? Bij de NVVB zijn diverse signalen van gemeenten binnengekomen waaruit blijkt dat er veel sprake is van fraudegevallen. Huur-, zorg- en kinderopvangtoeslagen zijn sinds de invoering ervan middels adresfraude op een onrechtmatige manier te makkelijk te verkrijgen. Het kan honderden euro's per maand opleveren en de pakkans is klein. In de gemeente Bronckhorst zijn alleen dit jaar al 100 fraudegevallen gepakt.

DE NVVB

Vragen en signalen die binnenkomen bij het Adviesbureau van de NVVB duiden erop dat de problematiek landelijk speelt. Sinds de invoering van het toeslagenstelsel lijkt de fraude op grote schaal te zijn toegenomen. Maar wat is de oorzaak van dit grote probleem en wat kunnen we eraan doen? Het normbesef en het moraal bij burgers lijken af te nemen. De fraudeur geeft aan de balie eerlijk toe meer toeslag op te kunnen strijken of is verbaasd indien hij op zijn fraudegedrag wordt aangesproken. Is de financiële crisis ook een oorzaak? Burgers worden creatiever indien de eindjes aan elkaar moeten worden geknoopt waardoor op meerdere manieren naar geldelijk gewin wordt gezocht. Daarnaast zal de oorzaak van dit probleem mede vindbaar zijn in het gevoel dat de pakkans laag is en het toeslagenstelsel uitgaat van vertrouwen.

De keuze van het toeslagenstelsel is *an sich* een politiek vraagstuk, maar dit neemt niet weg dat wij als NVVB ons ervan bewust zijn dat het noodzakelijk is om redelijke inkomsten verdeling in Nederland te bewerkstelligen, zoals ook is aangegeven in het rapport van de commissie Van Dijkhuizen (betreft het eindrapport *commissie inkomstenbelasting en toeslagen*, aangeboden op 17 juni 2013 aan staatssecretaris Weekers van Financiën).

INITIATIEF

Er zijn inmiddels de nodige activiteiten en maatregelen ingezet om fraudeactiviteiten tegen te gaan en te ontmoedigen, denk hierbij aan de kwaliteitsagenda GBA van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het project *Naar Betrouwbare Persoonsgegevens*, de wet BRP die vanaf 6 januari in werking treedt waarin de bestuurlijke boete is opgenomen, er zijn risicoprofielen aangereikt en de Belastingdienst is alert bij de aanvraag van toeslagen door risicogroepen.

De NVVB is van mening dat afstemming van de administratieve werkelijkheid van de GBA met de feitelijke werkelijkheid niet wordt bevorderd vanachter het bureau door louter administratieve onderzoeken zoals het sturen van brieven en

de vergelijking van databestanden. Voor daadwerkelijke controle zullen we de straat op moeten. De verantwoordelijkheid ligt zowel bij het Rijk als de gemeenten: ieder zal vanuit zijn verantwoordelijkheid meer capaciteit in moeten zetten maar bovenal dient de samenwerking te worden gezocht en gevonden. Probleemgevallen moeten met elkaar worden gecommuniceerd en er moet worden afgestemd over onder andere de inzet en gebruik van elkaars expertise, mogelijkheden en capaciteiten door met elkaar om tafel te gaan zitten. De NVVB kan zich voorstellen dat gemeenten wat terughoudend zijn als het gaat om de inzet van extra capaciteit omdat de financiële opbrengsten van adresfraude bestrijding voornamelijk bij de grote uitvoeringsorganisaties zijn gelegen (Belastingdienst, UWV, SVB e.d.). Dit laat onverlet dat de NVVB van mening is dat wij als één overheid gezamenlijk de verantwoordelijkheid moeten nemen en opereren, waarbij gemeenten ook een belangrijke rol moeten spelen.

TWEDE KAMER EIST MAATREGELEN

Minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken heeft een dag na de uitzending van RTL nieuws gereageerd. Het kabinet trekt 4,6 miljoen euro extra uit om gemeenten te helpen het bevolkingsregister op orde te krijgen. Gemeenten moeten het geld gebruiken om de verdachte personen op te sporen. 'Als er na de geboorte van een kind op eens vaak sprake is van een scheiding, moet een gemeente opletten of er niet iemand heeft zitten uitrekenen dat dat fiscaal voordelig is', zei Plasterk. Het kabinet heeft 2014 aangesteld als het jaar van de fraude aanpak!

ENQUÊTE BPR

Om beter zicht te krijgen op de omvang en aard van de problematiek heeft het Agentschap BPR inmiddels, in samenwerking met de NVVB, een enquête uitgezet bij alle gemeenten. De NVVB stelt het op prijs als iedere gemeente hierop reageert, zodat we een zo goed mogelijk beeld krijgen. Wordt vervolgd...

Simon Rijdsdijk & Merlin Niesten

TogaMakerij Utrecht

... is een ambachtelijk bedrijf dat zorgt voor kwaliteit, service en een vlotte afwerking van uw opdrachten.

Wij bieden u een uitgebreide collectie hoogwaardige lichtgewichtstoffen, een grote variatie aan modellen en hand geborduurde gemeentewapens.

De toga's zijn gemaakt voor langdurig en intensief gebruik en behoeven weinig onderhoud.

Aanmeten in heel Nederland

Kantoor: Weerribben 21 8244 EA Lelystad-Haven tel. 0320-261548
Utrecht tel. 030- 8894566 e-mail : togamakerijutrecht@hotmail.nl